

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ТРЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

КОМИСИЯ ПО ТРУДА, СОЦИАЛНАТА И ДЕМОГРАФСКАТА ПОЛИТИКА

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх. No	553 - 08 - 30
Дата	28 / 05 2015 г.

10.02

ДОКЛАД

за първо гласуване на Законопроект за изменение и допълнение на Кодекса на труда, № 502-01-38, внесен от Министерски съвет на 22.05.2015 г.

Комисията по труда, социалната и демографската политика, на свое редовно заседание, проведено на 27 май 2015 г., разгледа Законопроект за изменение и допълнение на Кодекса на труда, № 502-01-38, внесен от Министерски съвет на 22.05.2015 г.

На заседанието присъстваха: г-н Ивайло Калфин, заместник-министър председател по социалната и демографската политика и министър на труда и социалната политика, г-н Гълъб Донев, заместник-министър на труда и социалната политика, експерти от различните държавни институции, представители на социалните партньори и неправителствени организации.

Законопроектът бе представен от г-н Ивайло Калфин, заместник-министър председател по социалната и демографската политика и министър на труда и социалната политика, който поясни, че с предлаганите изменения и допълнения се цели уреждане на неуредени трудови правоотношения, както и прецизиране на действащи текстове в Кодекса на труда. Министър Калфин подчерта, че законопроектът е обсъден и подкрепен от Националния съвет за тристранно сътрудничество.

Със законопроекта се създава правна възможност за сключване на споразумение между представителните организации на работниците и служителите и работодателите за приемане на нормативни актове. Споразумението може да е сключено по искане на организациите след преценка на държавата или да е предложено от държавата и изпълнението му се осъществява от държавата.

Законопроектът въвежда нова форма на трудови договори в специфични области за регламентиране на краткотрайна сезонна селскостопанска работа. Предложението е по инициатива на Асоциацията на селскостопанските производители и предвижда сключване на трудови договори в дейности по прибиране на реколтата от розо-, овоцо- и зеленчукопроизводството за професии, които не изискват специална квалификация.

С предложението се предвижда да се регламентира заетостта на между 60 и 100 хиляди, работещи в сивия сектор.

Трудови договори за краткотрайна сезонна селскостопанска работа могат да се сключват само с регистриран земеделски производител. Договор за един работник може да се сключи общо за не повече от 90 работни дни в календарната година.

Законопроектът урежда: задължителните елементи на договора и изключенията от общите правила за трудов договор по реда на Кодекса на труда; реда за социално и здравно осигуряване на работника; условията и реда за предоставяне, регистриране и отчитане на договорите пред инспекцията по труда, определени с наредба на министъра на труда и социалната политика, съгласувана с изпълнителния директор на Националната агенция за приходите. С наредбата се предвижда да се утвърди образец на трудовия договор. За времето на наемане по трудови договори за краткотрайна сезонна селскостопанска работа работникът се осигурява само във фонд „Пенсии” и фонд „Трудова злополука и професионална болест”. Вноските за социално и здравно осигуряване се внасят авансово от работодателя. Времето по този вид трудов договор не се признава за трудов стаж.

С изменения и допълнения в Кодекса за социално осигуряване се създава правна възможност работещите по такива договори да не бъдат лишавани от парични обезщетения за безработица, които получават. С промени в Закона за насърчаване на заетостта се урежда правото на лицата, полагащи труд по време на сезонната селскостопанска работа, да ползват всички посредническите услуги по реда на този закон.

Предвижда се разпоредбата за трудовите договори за краткотрайна сезонна селскостопанска работа да е с действие до 31.12.2015 г., след което въз основа на анализ на резултатите от приложението ѝ, да се продължи действието ѝ и да се намали или разшири приложното ѝ поле и за други дейности и други сектори от производството.

Законопроектът премахва съществуващ пропуск в правната регламентация относно задължението на работодателя да води трудово досие на работника или служителя и урежда правото на работника или служителя да получава заверени копия от съхраняваните документи в досието му. Предлаганата разпоредба е стъпка към ускоряване на процеса по въвеждането на електронна трудова книжка.

С цел съвместяване на трудовите и семейните задължения се въвежда разпоредба за по-голяма гъвкавост на работното време при спазване на 40-часова

работна седмица. С нея се създава възможност в предприятия, в които организацията на труда позволява, да се установи работно време с променливи граници, извън времето на задължителното присъствие на работника и служителя. По този начин неотработеното време се отработва в рамките на работната седмица по преценка на работника или служителя и с разрешение на работодателя.

Със законопроекта се предлага времето на неплатен служебен отпуск или творчески отпуск, установени в колективен трудов договор или по споразумение между страните по трудовото правоотношение, да се зачита за трудов стаж.

За насърчаване на раждаемостта и в подкрепа на отговорното родителство се предлагат промени в чл. 164, ал. 1 от Кодекса на труда за уеднаквяване продължителността на отпуска за майчинство размер на 2 години за четвърто и следващо дете с отпуска за първо, второ и трето дете.

Предлага се изменение с цел прецизиране на текста на чл. 192, ал. 1 от Кодекса на труда по отношение на правото на органи, които налагат дисциплинарни наказания, като освен работодателя се посочва, че упълномощеното от него лице с право да налага дисциплинарни наказания следва да е длъжностно лице с ръководни функции.

Прецизират се текстовете, отнасящи се до обучението по време на работа, като „обучаем“ се заменя с „работник или служител“, с което се цели облекчаване процедурата по сключване на договорите за стажуване.

За намаляване и предотвратяване на трудови злополуки се въвежда нова административна мярка, съгласно която контролните органи на инспекцията по труда, както и органите по чл. 400 и 401 от Кодекса на труда при спиране дейността на предприятия, производства и обекти, при констатирани нарушения на правилата за здравословни и безопасни условия на труда, застрашаващи живота и здравето на хората, да имат правото да поставят специален знак, указващ приложената принудителна административна мярка. При неразрешеното премахване на знака се предвижда да се носи административнонаказателна отговорност.

От Конфедерацията на независимите синдикати в България изразиха безпокойство по предложението за гъвкавото работно време, което според конфедерацията обслужва само работодателя и може да доведе до сумирано отчитане на работното време.

В последвалата дискусия представителите на всички парламентарни групи се обединиха около становището, че предлаганият законопроект е добра инициатива, която ще бъде от полза за цялото общество. Акцентира се на ползите от гъвкавото

работно време, съвместяването на семейните с професионалните задължения, насърчаване на отговорното родителство, равнопоставеността при отглеждането на децата в семейството, независимо от техния брой и най-вече на възможността чрез временните трудови договори да се подпомогне сезонната заетост.

Изказани бяха определени опасения за недостатъчен капацитет на инспекцията по труда за посрещане на предизвикателствата, свързани с действието на трудовите договори за краткотрайна сезонна селскостопанска работа, както и ограничителния срок до 31.12.2015 за действието им, което е вид юридическо и практическо ограничение на мярката. Направена бе препоръка за преосмисляне на срока на действие на разпоредбата за трудовите договори за краткотрайна сезонна селскостопанска работа, предвид потенциалната опасност да бъде възпрепятствано изпълнението на Програмата за развитие на селските райони през новия програмен период, ако не се осигури необходимия човешки ресурс.

Направени бяха препоръки за провеждане на широка разяснителна кампания за работодатели и потенциални работници за информиране за възможността за включване в сезонна заетост, което няма да доведе до спиране на обезщетения и социално подпомагане на получаващите ги лица.

От Министерството на труда и социалната политика разясниха, че инспекцията по труда разполага с необходимия капацитет. Предвижда се да бъде въведена електронна обработка на документооборота. В ход е подготовката на наредбата за временните трудови договори, която предстои да бъде съгласувана със социалните партньори.

След приключване на обсъждането и гласуване с резултати: „За” – 16 гласа, „Против” и „Въздържали се” няма,

Комисията по труда, социалната и демографската политика прие следното становище:

Предлага на Народното събрание да подкрепи на първо гласуване Законопроект за изменение и допълнение на Кодекса на труда, № 502-01-38, внесен от Министерски съвет на 22.05.2015 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Д-Р ХАСАН АДЕМОВ